

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

ሐጎስ ወልዱ

አልማው ወሌ

ነጋ ዱፍሣ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- ኢስላሚክ ሪሊፍ ኢትዮጵያ - ጠበቃ ቃሊም መሐመድ - ቀረቡ ተጠሪ፡- አቶ መሐመድ ሠይድ - የቀረበ የለም መዝገቡ ተመርምሮ የሚከተለው ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ በግራ ቀኙ መካከል በነበረው የአሰሪና ሰራተኛ ጉዳይ ክርክር በፍርድ ባለቀና የአፈጻጸም መዝገቡ ላይ የተሰጠው የአፈጻጸም ትዕዛዝ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት በመሆኑ እንዲታረምልኝ በማለት አመልካች ባቀረበው አቤቱታ መሠረት የቀረበ ነው፡፡ በአሁኑ ተጠሪ ቀርቦ የነበረው የአሰሪና ሰራተኛ ጉዳይ ክስ በአፋር ብሔ/ክልላዊ መንግስት በዞን 4 እዋ ወረዳ ፍ/ቤት ውሣኔ ያገኘ ሲሆን ይዘቱ በተጠሪ ላይ የተፈጸመው የስንብት እርምጃ ህገ ወጥ ነው በማለት ሊከፍሉ የሚገባቸውንም ተያያዥ ክፍያዎች በማመለከት የተሰጠ ነው፡፡ በዚህ ውሣኔ ተከሣሽ የነበረው የአሁኑ አመልካች ለክልሉ የዞን 4 ከፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ ያቀረበ ሲሆን ፍ/ቤቱም ግራ ቀኙን በማከራከር በተጠሪ ላይ የተወሰደው እርምጃ ህገ ወጥ ስንብት መሆኑን በማጽናት ተያያዥ ክፍያዎችን በተመለከተ የወረዳው ፍ/ቤት የሰጠውን ውሣኔ በማሻሻል የወሰነ ስለመሆኑ መረዳት ይቻላል፡፡ አሁን አከራካሪ የሆነውና ለዚህ ቅሬታ መሠረት የሆነው የአሁን ተጠሪ ለዞኑ ከፍተኛ ፍ/ቤት ያቀረበው የአፈጻጸም ማመልከቻ እና ፍ/ቤቱም የቀረበለትን ማመልከቻ በመቀበል ግራ ቀኙን በማከራከር ታህሣስ 20 ቀን 2000 ዓ.ም. በዋለው ችሎት የሰጠው ውሣኔ ነው፡፡

አመልካች አጥብቆ የሚከራከረው የክልሉ የዞን 4 ከፍተኛ ፍ/ቤት በይግባኝ የተመለከተውን ጉዳይ ማስፈጸም ያለበት ቀድሞውኑ በወረዳው ፍ/ቤት ላይ ተከፍቶ በነበረው የአፈጻጸም መዝገብ የወረዳው ፍ/ቤት እንጂ የዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት አይደለም፡፡ ስልጣኑ ካለመሆኑም በላይ የይግባኝ መብታችንን የሚያጣብብ በመሆኑ አግባብነት የለውም የሚል ሲሆን በሌላ በኩል የዞኑ ከፍተኛ ፍ/ቤት በአፈጻጸም መዝገቡ ላይ ትዕዛዝ ሲሰጥ ቀድሞ ፍርድ ያላረፈበትን ክፍያዎች ሁሉ በመጨመር በመሆኑ ተቀባይነት የለውም የሚል ነው፡፡ ተጠሪ በበኩሉ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት በይግባኝ አይቶ ውሣኔ የሰጠበት በመሆኑ የአፈጻጸም ጉዳዩን ተመልክቶ ማስፈጸም ይችላል ከፍርድ ወጪ ተጨምረዋል የተባሉትን ክፍያዎች በተመለከተ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት የወሰናቸው በመሆኑ የቀረበው ቅሬታ ተቀባይነት የለውም በሚል ተከራክሯል፡፡

ጉዳዩ ለዚህ ችሎት ያስቀርባል ሲባል ተይዞ የነበረው ጭብጥ የተጠሪ የሥራ ውል ከህግ ውጪ ተቋርጧል ተብሎ የካሣ ክፍያ የ85 ቀናት ደመወዝ ይከፈለው ተብሎ የተሰጠው ፍርድ እያለ በአፈጻጸም ውሣኔው ላይ የ180 ቀናት ደመወዝ ይከፈለው የመባሉን አግባብነት የነበረ ቢሆንም

አሁን ችሎቱ ጉዳዩን ሲመለከተው ከተያዘው ጭብጥ በፊት የዞን ፍ/ቤት ያለውን ስልጣን መመልከት ተገቢ ሆኖ ተገኝቷል። በዚህ መሠረት የክልሉ የዞን 4 ከፍተኛ ፍ/ቤት የአፈጻጸም መዝገቡን ተመልክቶ ትዕዛዝ መስጠቱ በአግባቡ ነው? ወይስ አይደለም የሚለው ጭብጥ ተይዞ የተያዘው ጉዳይ እልባት ማግኘት ያለበት ሆኖ ተገኝቷል።

በዚህ መሠረት በግራ ቀኝ መካከል የነበረው የአሰሪና ሰራተኛ ጉዳይ ክርክር በክልሉ የዞን አራት የአዋ ወረዳ ፍ/ቤት ውሣኔ ያገኘ ስለመሆኑ ይህ የወረዳ ፍ/ቤት በተጠሪ ላይ የተወሰደው የስንብት እርምጃ ህገ ወጥ ስለመሆኑ የዞን ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤትም በተመሳሳይ የተቀበለውና ያጸናው ሲሆን የአሁን አመልካች ባቀረበው ቅሬታ መሠረት የክፍያውን መጠን በተመለከተ ብቻ የወረዳውን ውሣኔ ያሻሻለው ስለመሆኑ መገንዘብ ይቻላል። አንድን ፍርድ ማስፈጸም ያለበት ጉዳዩን በመጀመሪያ ተመልክቶት ፍርዱን የሰጠው ፍርድ ቤት ስለመሆኑ የአፈጻጸም ሥርዓት የሚመራበትን አግባብ የሚያመለክተው የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ በተለይም በህጉ ከቁጥር 371- እስከ 385 ድረስ የተመለከቱት ድንጋጌዎች ዓላማ ይዘትና መንፈስ የሚያስገነዝቡን ናቸው። ይህ አሰራር ደግሞ በየደረጃው ያሉት ፍ/ቤቶች በበታች ፍ/ቤቶች የተሰጡትን ውሣኔዎች ሊያሻሽሉ የሚችሉበት በርካታ አጋጣሚዎች ሊኖሩ ቢችሉም አፈጻጸሙ ግን አንድ ላይ ተጠቃሎ ጉዳዩን በመጀመሪያ በተመለከተው ፍ/ቤት እልባት ማግኘቱ ለተከራካሪዎች ወጪ ቆጣቢ ከመሆኑም በላይ በአፈጻጸም ላይት በሚሰጡት ትዕዛዞች ላይ ቅሬታ ቢኖር እንኳ የይግባኝ መብት የማያጣብብ በመሆኑ ጠቀሜታው የጎላ ነው። በተጨማሪም ቀድሞ በወረዳው ፍ/ቤት ፍርድ መሠረት የአፈጻጸም መዝገብ በወረዳው ፍ/ቤት የአሁን ተጠሪ ያስከፈቱ ስለመሆኑ ግራ ቀኝን አላከራከረም። በወረዳው ፍ/ቤት የተሰጠውም ውሣኔ በዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት የተሻሻለ ቢሆንም አፈጻጸሙ መቀጠል ያለበት በመጀመሪያ ደረጃ ጉዳዩን አይቶ ፍርድ በሰጠው የወረዳ ፍ/ቤት መሆን ሲገባው የክልሉ የዞን 4 ከፍተኛ ፍ/ቤት የአዋ ወረዳ ፍ/ቤት የሰጠውን ውሣኔ በማሻሻሉ ብቻ የአፈጻጸም መዝገቡን አስከፍቶ ውሣኔ መስጠቱ አግባብነት የለውም ብለናል። ባጠቃላይ የአፈጻጸም ክስ መስተናገድ ያለበት በመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ የሰጠው ፍ/ቤት ሆኖ እያለ የክልሉ የዞን ፍ/ቤት ጉዳዩን ተመልክቶ ውሣኔ መስጠቱ መሠረታዊ የአፈጻጸም ሥነ ሥርዓቶችን የጣሰና መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ነው ብለናል። በመሆኑም ቀጥሎ የተመለከተውን ውሣኔ ሰጥተናል።

ው ሣ ኔ

1. የአፋር ብሔ/ክልላዊ መንግስት የዞን አራት ከፍተኛ ፍ/ቤት ታህሣስ 20 ቀን 2003 ዓ.ም. በመዝ.ቁ. 00039 ላይ የተሰጠው የአፈጻጸም ውሣኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 348/1/ መሠረት ተሸሯል።
2. በዚህ ጉዳይ የአፈጻጸም ክሱን በመጀመሪያ ተመልክቶ ተገቢውን ውሣኔ መስጠት ያለበት በጉዳዩ ላይ በመጀመሪያ ፍርድ የሰጠው የወረዳ ፍ/ቤት እንጂ የዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ባለመሆኑ በዚህ የአፈጻጸም መዝገብ ላይ የዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት የሰጠው ውሣኔ ተሰርዟል። የፍርድ ባለመብት በፍርዱ መሠረት ሊፈጸምለት የሚገባቸውን ነጥቦች በተመለከተ በወረዳው ፍ/ቤት ከመጠየቅ የሚከለክለው ነገር የለም ብለናል።
3. በዚህ ችሎት በግራ ቀኝ ለደረሰው ወጪና ኪሣራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።
መዝገቡ ተዘግቷል ፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።
የማይነቡብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

እ.አ